

Brüssel, 16. jaanuar 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0106 (COD)

14092/1/17
REV 1 ADD 1 REV 2

CODEC 1762
FRONT 460
VISA 419
COMIX 745

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Nõukogu ja komisjoni avaldus

Nõukogu ja komisjon rõhutavad, et identiteedipettuste vastu võitlemise, rahvusvahelise kaitse taotlejate täpse tuvastamise ja taotlejate avalduste kontrollimise eesmärgil on tähtis võimaldada varjupaigaasutustele otsene juurdepääs riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis hoitavatele kolmandate riikide kodanike andmetele, kui need asutused vaatavad läbi rahvusvahelise kaitse taotlusi ja teevad kindlaks, milline liikmesriik vastutab kõnealuste taotluste läbivaatamise eest.

Sel põhjusel on mõlemad institutsioonid nõus, et asjakohastesse varjupaigapaketi õigusaktidesse ja muudesse võimalikesse asjakohastesse õigusaktidesse, eelkõige praegu nõukogu organites arutlusel olevatesse varjupaigamenetluse määruse ja Dublini määruse ettepanekutesse, või mõnda tulevasse koostalitlust käsitlevasse seadusandlikku algatusse tuleks lisada õigussäte, et tagada varjupaigaasutustele otsene juurdepääs riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile. Sellega seoses tuleks arvesse võtta Schengeni lepingu ja Dublini süsteemiga ühinenud riikide eriolukorda.

Komisjoni avaldus

Määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 693/2003¹ ette nähtud Kaliningradi transiidisüsteemiga praegusel kujul.

Komisjon tagab nende õigusaktide õigusliku järjepidevuse juhul, kui Kaliningradi transiidisüsteemi tulevikus muudetakse.

Austria avaldus

Austria hindab intensiivseid jõupingutusi, mida eesistujariik Eesti on teinud, et saavutada liikmesriikide vahel selles olulises küsimuses laialdane konsensus.

Õiguskaitseasutustel ei ole aga ikka veel piisavalt lubatud andmetele juurde pääseda selleks, et tuvastada nii neid kolmandate riikide kodanikke, kes on toime pannud õigusrikkumise, kui ka muid isikute rühmi. Loodetakse, et sellele probleemile saab leida lahenduse koostalitlusvõime kasutamise abil.

Samuti oleks olnud eelistatav, et liikmesriikide varjupaigaasutuste vahelise tõhusa koostöö huvides oleks neile asutustele ette nähtud juurdepääs riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile. On oluline, et selliseid vahendeid nagu riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem – mille arendamine võttis kaua aega ning mis on nõudnud märkimisväärsed finants- ja inimressursse – saaks tõhusalt kasutada. Varjupaigaasutuste juurdepääs riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile kolmandate riikide kodanike täpseks tuvastamiseks menetluse kiirendamise ja sunniviisiliste tagasisaatmiste eesmärgil oleks andnud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile suure lisaväärtuse.

¹ Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 693/2003, millega kehtestatakse transiiti hõlbustav eridokument (FTD), raudteetransiiti hõlbustav dokument (FRTD) ning muudetakse ühiseid konsulaarjuhiseid ja üldkäsiraamatut (ELT L 99, 17.4.2003, lk 8).

Belgia avaldus

Belgia on alati toetanud üldist eesmärki jätkata tööd ELi integreeritud piirihalduse strateegia väljatöötamisega, mis hõlmaks muu hulgas nüüdisaegse tehnoloogia paremat ärakasutamist selleks, et parandada piirikontrolli haldamist. Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi loomine aitab parandada piirikontrolli tõhusust, lihtsustades enamiku reisijate jaoks piiriületusi, samas kui piirijulgeolek suureneb.

Seetõttu väljendame heameelt kokkuleppe üle, mis saavutati ettepaneku suhtes võtta vastu määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem Euroopa Liidu liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeelu andmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 767/2008 ja määrust (EL) nr 1077/2011.

Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem sisaldab ka ühtset automaatkalkulaatorit, mis näitab maksimaalset lubatud viibimisaega riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi rakendavates liikmesriikides. See muudab märkimisväärselt viisi, kuidas lubatud viibimisaega on siiani arvutatud. Need Schengeni *acquis*' praegused sätted, mis on asjakohased lubatud viibimisaja arvutamiseks, viitavad teistsugusele viisile, kuidas lubatud viibimisaega peaks arvutama.

Selleks et lubatud viibimisaja arvutamise suhtes kohaldataks sidusat lähenemisviisi, palub Belgia Euroopa Komisjonil vaadata läbi kõik seonduvad Schengeni *acquis*' sätted ja teha vajaduse korral muudatusettepanekud. Sel viisil saab tagada sidusa ja selge õigusraamistiku alates hetkest, mil riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi rakendada hakatakse.

Sloveenia avaldus

Sloveenia Vabariik toetab täielikult jõupingutusi tugevdada kontrolli ELi välispiiridel, sealhulgas riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi loomist, mis on kooskõlas Euroopa Ülemkogu üleskutsete ja mitme ELi strateegilise dokumendiga.

Süsteemi eesmärk, milleks on parandada kontrolli selle üle, kes viibib liikmesriikide territooriumil, kinnitati juba Sloveenia eesistumisperioodil 2008. aasta alguses, mil liikmesriikide ministrid pöördusid esimest korda komisjoni poole ettepanekuga, et see koostaks sellist süsteemi käsitleva ettepaneku.

Sel põhjusel peame kahetsusväärseks, et määruse ettepanek ei taotle seda eesmärki täielikult, kuna süsteemi kasutamine piirdub Schengeni alaga, mis tähendab, et taas kord tehakse vahet ELi välispiiride ja sisepiiride vahel, millel tehtavate kontrollide kaotamise otsuseid pole veel vastu võetud. See eristus ei ole mitte ainult juriidiline, vaid sellel on ka tegelikud tagajärjed, kuna süsteemil on ebaproportsionaalne mõju liiklusvoogudele nendel maismaapiiridel asuvates piiriületuspunktides, kus süsteemi hakatakse rakendama, seega ka mõnel ELi liikmesriikide vahelisel piiril.

Sooviksime juhtida tähelepanu sellele, et Sloveenia Vabariigi piiripunktide taristut Schengeni maismaa-välispiiril kohandati vastavalt Schengeni alaga ühinemise ajal kehtivatele kohustustele. Võttes arvesse liikluse pidevat suurenemist sellel piiril, muutunud kontrollikorda, mille kohaselt tuleb süstemaatiliselt kontrollida kõiki reisijaid, ning mitme uue piirikontrollisüsteemi kohustuslikku kasutamist, ei ole mõistlik liiklusvoog selle taristu korral varsti enam võimalik.

Seetõttu palub Sloveenia Vabariik Euroopa Komisjonil anda täiendavaid rahalisi vahendeid taristu sobilikuks kohandamiseks, arvestades mitmeaastases finantsraamistikus (2014–2020) olevaid piiranguid, mis on seatud ELi ajutiste sisepiiride piiriületuspunktide taristusse investeerimise rahastamisele. Kontroll välispiiridel on kõigi ELi liikmesriikide ühistes huvides ning riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi loomisega seoses ei saa ega kavatse Sloveenia Vabariik olla vastutav Schengeni ala välispiiridel ooteaegade mis tahes pikenemise eest ega pea seda kahepoolseks küsimuseks, mis tuleks lahendada Sloveenia ja tema naaberriikide vaheliste suhete raames.

Horvaatia avaldus

Horvaatia Vabariik toetab kõnealuse määruse eesmärki, kuna see peaks aitama tugevdada ja säilitada kogu Euroopa Liidu territooriumil soodsat julgeolekuolukorda, mille eeltingimuseks on muu hulgas välispiiride parem ja operatiivsem kontrollimine.

Kõnealust eesmärki tuleks pidada Euroopa Liidu kodanike jaoks ülioluliseks ning Horvaatia Vabariik peab vastuvõetamatuks, et määrust ei kohaldata Euroopa Liidu välispiiridel kohe alates selle tegeliku kohaldamise algusest ning seega vähendatakse tarbetult ja ilma igasuguse põhjuseta määruse mõju. Tuleks rõhutada, et praeguse määruse ettepaneku jõustumisega Schengeni piirieskirjade artikli 6 lõike 1 ja Horvaatia Vabariigi ühinemislepingu kehtivate sätete, mis moodustavad lahutamatu osa ühenduse õigustikust, kohaldamine peatatakse ajutiselt. Horvaatia Vabariik soovib rõhutada, et isegi määruse ettepaneku pealkirjas on Euroopa Komisjon näinud ette määruse rakendamise konkreetselt liidu välispiiridel ja seega kõigi liikmesriikide võrdse kohtlemise.

Kui määrust ei kohaldata ühetaoliselt Schengeni konventsiooni täieõiguslike liikmete suhtes ja nende suhtes, kellest on saamas täieõiguslikud liikmed, sealhulgas Horvaatia Vabariik, siis muutub kõnealuse määruse eesmärk teisejärguliseks ning lisaks Euroopa Liidu sisejulgeoleku ja terrorismi ja raske kuritegevuse vastase tõhusa võitluse ohtuseadmisele annaks see negatiivse sõnumi ka Euroopa üldsusele.

Praktilisest aspektist lähtudes tähendaks määruse erinev kohaldamine seda, et ELis lühiajaliselt viibivate kolmandate riikide kodanike viibimisega ei ole võimalik registreerida, kuna puudub juurdepääs VISile riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kaudu, ning seega ei oleks võimalik kontrollida Schengeni viisa kehtivust. Kuna Horvaatia Vabariik tunnustab seda viisat võrdsena Horvaatia viisadega ning tal puudub juurdepääs VISile riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kaudu, võib ta lubada oma riigi territooriumile siseneda Schengeni riiki reisival isikul, kellel on kehtetu viisa. Samuti tekib küsimus, milline liikmesriik vastutab nende isikute tagasisaatmise kulude katmise eest.

Lisaks sellele tähendaks kõnealuse määruse mittekohaldamine Horvaatia Vabariigis, et tal puudub võimalus pääseda juurde muudele operatiivandmetele isikute kohta, kes ületavad sageli Euroopa Liidu välispiiri ja Schengeni piiri, sealhulgas võimalike terroristide ja teiste julgeoleku seisukohast kahtlaste isikute kohta.

Sellise erineva kohaldamise tagajärjel võivad Euroopa Liidu sisejulgeolekut ohustavad inimesed suunduda piiri ületama nendele piiridele, kus kõnealust süsteemi ei kohaldata. Horvaatia Vabariigi puhul tähendaks see ümbersuundumist ligikaudu 1350 km pikkusele Euroopa Liidu välispiiri lõigule, võttes samuti arvesse kolmandaid riike, kus suureneb sallimatus, radikalism ja vägivaldne äärmuslus, mida põhjustavad muu hulgas sõjapiirkondadest oma koduriiki tagasi pöörduvad terroristidest välisvõitlejad, mis samuti suurendab terrorismiohtu Horvaatia Vabariigis.

Peale selle mõjutaks kõnealuse määruse erinev kohaldamine tõsiselt piiriülest liiklusvoogu, kuna lisaks kehtestatud süstemaatilistele kontrollidele on reisidokumentide käsitsi läbivaatamiseks vaja rohkem aega kui automaatseks läbivaatamiseks, mis seab ohtu reisijate asjakohase julgeolekualase profiilianalüüsi tegemise piirivalveametnike poolt.

Eelpool öeldut arvesse võttes ning pika välispiiriga liikmesriigina on Horvaatia Vabariik äärmiselt huvitatud võimaluse leidmisest kõnealuse määruse kohaldamiseks kõigil Euroopa Liidu välispiiridel kohe alates selle vastuvõtmisest, mis võimaldaks saavutada optimaalselt määruse eesmärki.
